

ANTIQUITAS
MINORVM CON.
VENTVALIVM

In

A 304

MAGNO DVCATV LITHVANIÆ.

Eiusq; à Prouincia Poloniæ, & Ruffiæ inde-
pendentia, Vna cum Rationibus eorum, qui nunc
in eo sunt Conuentuum in suam Prouin-
ciam restituendorum.

us u
Authore F. IACOBO FRANCISCO DLVSKI
S. Th. Magistro. Vicario Lithuaniae Custode &
Guardiano Vilnensi. Ordin: S. FRANCISCI
Minorum Conu en:

CVM LICENTIA SUPERIORVM

Cntus

Blisni cens

V I L N Æ,
Typis Franciscanis. 1671.

EMINENTISSIMIS & REVERENDISSIMIS

Patribus ac Dominis

SACRÆ ROMANÆ ECCLESIAE,

SVPER NEGOTIA EPISCOPORVM,

&

REGVLARIVM PRÆPOSITIS

CARDINALIBVS,

Dominis & Patronis suis Clementissimis.

D Tribunal Vestrum, EMINENTISSIMI PATRES ac DOMINI, quod Orbis adorat, nos sistimus; causam institutionis Prouinciæ Lithuanicæ Ordinis Nostri, humiliter proponentes. Quam ut EMINENTISSIMÆ CELSITVDINES VESTRÆ, iustam & summè necessariam esse videant, has rationes quæ nos ad constituendam vnã separatam Prouinciã Lithuanicã adigunt, submississime offerimus. Instantissimè deprecantes, ut aut ex vrbe Commissarios ad has vsq; oras in hoc negotio cum plenissima facultate transmittere, aut hæc Reuerendissimo

disſimo Adminiſtratori ſede vacante Epiſcopatus Vili-
nenſis NICOLAO SLVPSKI Viro integerrimo, aut Cui magis libuerit, eandem demandare, fa-
ciant. Dignentur EMINENTISSIMÆ
CELSITVDINES veſtræ nos ipſos, & cauſam
noſtram benigno vultu intueri. Quos Deus O. M.
quàm diutiſſime ad laudem ſui Nominis, & S. Ec-
cleſiæ vtilitatem feliciter conſeruet. Datum Vili-
næ ad S. Mariam in Arenis. Die 3. Iulii
Anno Domini 1671.

Eminentiffimarum

Ceſtitudinum

Veſtrarum

Subiectiffimi

Fr. Iacobus Fran: Dluſki. Vicarius Lithuan-
niæ Cuſtos & Guardianus Vilenſis.

Fr. Franciſcus Obrynſki Pater Prouinciæ
Lithuanianæ.

Fr. Martianus Michałowſki Diffinitor Vilen-
ſis & Regens Studii.

Fr. Gregorius Boniecki Cuſtos & Guardi-
anus Cauenenſis.

Nos omnes & ſinguli noſtro & omnium Fra-
trum Prouinciæ Lithuanianæ nomine.

A Primæua introductione Ordinis S. Francisci in partes has septentrionales viuente adhuc Patriarcha nostro, tres successu temporis instituti sunt Vicariatus; videlicet Poloniæ, Russiæ, & Lithuanæ; ita inter sese distincti & independentes ab alterutrum, vt immediatè ad solum Ministrum Generalem spectauerint totaliter. Crescente postea numero Fratrum & Conuentuum in omnibus hisce Prouinciis, Constituta est Prouincia Poloniæ, remanentibus reliquis duobus Vicariatibus cum suis titulis. Deinde multiplicatis sufficienter Conuentibus. Instituta est Prouincia Russiæ, distincta a Polonia, remanente solum Vicariatu Lithuanæ cum suo titulo, vt patet ex sigillo quod ab antiquo talem retinet inscriptionem. (Sigillum Vicariatus Lithuanæ). Cùm igitur Magnus Ducatus Lithuanæ sufficientes modò iam habeat Conuentus, & antehac erat independens ab vlla Prouincia, (licet modò ab aliquot annis sub regimine Prouincialis Russiæ existat) Petit & supplicat vt in suam quoq; instituat Prouinciam, propter sequentes rationes.

Prima Ratio

Prima ergò & principalis est ratio. Utilitas Ecclesiæ Dei, & salus animarum. Nam remotiores huius Magai Ducatus Prouinciæ vt Samogitia, Curlandia, Liuania, Filandia, Lotouia, Igouia, Ducalis Prussia &c. &c. (quarum vnaquæq; suâ amplitudine adæquat Ducatum Venetum) aliquando Catholicæ, nunc desolatæ iacent, & tam Ecclesiis quàm Sacerdotibus Catholicis destitutæ, & partim hæresi, partim veteri illo Genti.

Gentilismo (rudior præsertim populus) detinentur, quæ tamen deserendæ non sunt. Non aliâ autem ratione illis subueniri potest, quàm si Fratres Nationis Lithuanæ illò se conferant & inter ipsas habitent, qui nedum linguâ, verùm etiam in omnibus, indigenatu, vel meliùs sanguine cum illis conueniunt. Non possunt autem Fratres isti illis se inferre Gentibus, nisi à Prouincia Russiæ separentur: Tum quòd per eam dispersi, & distracti, tam indigentia Conuentuum, quàm aliquo humano affectu ductore. Tum quòd Prouincia Russiæ loca vltro à magnatibus oblata in quibus Fratres Natiui manerent ad propagationem fidei apti, viciniora illis Gentibus semper respuit; partim ob eorum nimiam distantiam; partim, ob itinerum ad eas difficultatem, partim ob linguæ vt ita dicam, nescientiam & ignorationem; partim etiam quòd non lubet à suis auelli longiùs, & incognitis immisceri gentibus.

Secunda. Ratio,

Vtilitas Ordinis. Sic enim & Fratres, & Couentus, & Prouinciæ multiplicantur. Vt patet in Prouincia Fratrum S. Dominici in Lithuania, & Nostra in Russia quæ cum paucis Conuentibus à Prouincia Poloniæ abiit, nunc parem cum illa Conuentuum habet numerum, & quidem magno commodo Ecclesiæ. Nec multiplicantur tantùm, sed proficiunt, & magna sui incrementa sumunt, tam in subiectis & promotionibus, quàm prouentibus, Ædificiis, Ornamentis, ac omni aliâ re. Per naturam enim nostram ita sumus compositi, vt nobis ipsis relictis, nostra curemus & celerimè, & optimè, vbi præsertim vrget æmula in bonum contentio. Nec,
fieri

fieri potest vt alii curent nostra melius quàm nos ipsi. Hinc enim & Ecclesia eùm melius præficiendum statuit Ecclesiis, qui sit de earum gremio, eò quòd is consuevit vt in pluribus esse vtilior quantum ad bonum commune, quia magis diligit Ecclesiam in qua est nutritus. Quamobrem & Deus ipse mandauerat Deut: 17. Non poterit (inquit) alterius Generis hominem facere Regem, qui non sit Frater tuus.

Tertia Ratio.

Vastitas Magni Ducatus Lithuanix & Regni Polonix: Nam. duæ hæ terræ, perinde se in sua mole habent atq; omnes istæ simul, Silesia, Morauia, Saxonia, Tyrolis, Austria, Styria, omnisq; Italia vsq; ad fines Sicilia, in quibus cum innumeræ sint Prouinciæ, quid est quòd illæ tres saltem pro nunc haberi non debeant? Polonix videlicet, Russix, quas iam diu habet, & Lithuanix, quam nunc exsuscitari humiliter perimus?

Quarta Ratio.

Ipsius Prouinciæ vastitas, & tam longè à se distiti Conuentus vt eis regendis vnus Prouincialis omnino non sufficiat. Cùm enim ad vnã partem Prouinciæ se transferunt Prouinciales, alia manet deserta penitus, sitq; scæpius, vt toto Prouincialatum suorum triennio, in multis Conuentibus ne pedem quidem vel semel ponant, tam ob nimiam eorum distantiam, quàm ob viarum fastidia & incommoditates: in aliis verò raptim se expediunt ad alios Properando cum magno detrimento & Conuentuum, & Regularis obseruantix, cùm non sit qui in eam eo absente possit aduertere. Taceo discursus, & assiduas Frùm diuagationes, collocationes, discollocationes

cen-

um, alii ducentorum milliarium peragrationes, ita vix per medium annum vel amplius Frater ad Conuentum suæ residentia perueniat. Cui soli malo vt obuiam iret Italia, in septem se diuisit Prouincias.

Quinta Ratio.

Respectus Magni Ducatus Lithuaniae. Nam si Russia licuit suam habere Prouinciam, quidni licea habere suam & Lithuaniam, quæ decuplo maior est quam omnis Russia, & multò illâ dignior ac præstantior utpote ipsa solùm ex omnibus in Regno Ducatibus ipsi condiuisa Regno, habeatq; se ad illud, quasi Regnum ad aliud? quid Regno: imò Orbi condiuisa. Tres enim non plures in Orbe numerantur Magni Ducatus, scilicet Hetruriae, Moschouiae, & Lithuaniae. Si ergo Russia concedi potuit sua Prouincia, quidni concedi possit Lithuaniae? quæ Conuentuum numero adæquat modò, & iam dudum superaret Russiam si per se staret diuisa.

Sexta Ratio.

Pax & quies Prouinciae. Nam Patres Prouinciae Russiae sentiunt se grauari, si quando contingat non in Lithuania, sed in limitibus duntaxat eius Capitulum Prouinciale celebrari, eò quia longitudinae itinerum defatigantur, & sumptus impendunt magnos. Si ergo isti molestè ferunt tam longa itinera, quanto magis nos qui semper ad Capitula & Conuocationes totam Lithuaniam & Russiam peragrarè propter Capitulum debemus quantò maiora incommoda, & maiores sumptus ferre debemus, qui centum quinquaginta aliquando plura milliaria nostra longissima partes Russiae adeundo peragramus? Quod incommodum facile euitabunt, si qui grauan-

grauant separabuntur ab his qui se grauatos sentiunt, vno verbo si Natio Lithuaniz separabitur á Prouincia Russiz sicut fecerant Abraham & Lot. Gen: 13. Ne quzso, inquit Abraham, sit iurgium inter me & te, Fratres enim sumus. Ecce vniuersa terra coram te est. Recede a me obsecro. Vniuersa Lithuania cum adiunctis tot Prouinciis coram nobis est, habemus vbi dilatemus. Fidem Christi, & seminemus Verbum Euangelii sicut antecessores nostri fecerant qui primi Apostoli Lithuaniz illic primùm fidem S. plantauerunt, quz vsq; hodie felicissimè propagatur, quam suo per Martyrium Vilnz sanguine rigauerunt. Vniuersa Russia cum adiacentibus Prouinciis est coram Patribus Russiz, habent & illi vbi dilatent S. Religionem. Quid ergo obstat quominus recedamus á se invicem?

Septima Ratio. 113

VTilitas & commodum Prouinciæ Lithuaniz. Nam Conuentus Lithuaniz omnes, pro libitu Prouincialium Russiz spoliantur Auro Argento omniq; suppellectili Ecclesiasticâ sub pallio charitatis ante hostilitatem: multa enim talenta argenti, & auri gemmarumq; copia asportata fuerunt ex Lithuania in Russiam: per Patres Prouinciales Russiz, vnâ cum multis apparatus Ecclesiarum gemmis & auro textis, quorum pars conflata per Patres Russiz, pars vendita ad proprios vsus, pars distracta hinc inde furtiuo modo in quadam turbatione inter dictos Patres, pars verò continuo vsu in Ecclesiis Russiz consumpta, ita vt conuentus Lithuaniz modò totaliter desolati & expoliati omni ornamento maneat. Sed ista charitas non erat Prouinciæ Lithuaniz

thuanix necessaria; quia omnes Regulares & seculares
suarum Ecclesiarum ornamenta in integro conseruaue-
runt in Prussia adiacente & vicina, absq; eo quod de-
ferantur extra Lithuaniam Si ergo Prouincia Lithua-
nix manebit sibi relictā, diligentius proculdubio con-
gregabit & conseruabit sua, quā aliquis alius, qui
Custodit rem alienam, vt lupus ouem.

Octaua Ratio.

Inutilitas aliorum in Lithuania præter Fratres Lithua-
n os, cum enim alii sermonem harum Gentium nesci-
unt, quem fructum in eis facere possunt? Nullum. Si-
cut & quo commodo Lithuanix Patres sparguntur per
Russiam? nullo. Quid ergo necesse est simul esse? Ni-
hil certè.

Nona Ratio.

Damna Conuentuum Lithuanix ex administratione
Patrum Prouincix Russix, emergentia. Quia Patres
Russix vt plurimum præficiuntur Conuentibus Lithua-
nix, qui scientes se, post annum, vel biennium, aut (vt
sæpe fit) post medium annum migraturos, certè sua
potius quæruunt, quomodo cum bona prouisione profi-
ciscantur, non quæ IESV Christi, vt praxi continuā
comprobatur. Si autem natiui, aut saltem huius Pro-
uincix Patres, Conuentuum Guardiani eligantur, dili-
gentissimi profectò boni communis promotores efficien-
tur, & si quæ negligentia in aliquo reperta fuerit facilè
à Prouinciali suo, qui semper assiduus in Prouincia sua
manebit, corrigetur, & sic & cultus Diuinus promo-
uebitur, & tot scandalis quæ per absentiam Prouincia-
lium, fiunt, obuiabitur, & Conuentus in bono ordine
cre-

creſcent, & inde ædificatis benefactoribus, multiplicabuntur, vt videre eſt in Prouincia Lithuaniz recens conſtituta Ordinis Prædicatorum.

Decima Ratio.

Necessitas Prouinciæ Lithuaniz. Nam tamen Conuentus Lithuaniz debebunt aliquando diuidiã Prouincia Ruffiæ & in ſeparatam ac exdiuiſam ab Ruffia conſtitui & promoueri Prouinciã Lithuaniz cùm omnino ſit neceſſaria iſta Prouincia; quodſi aliquando, quare non modò? cùm ad vteriores illas & deſolatas Prouinciã, pace cum Suecis & Moſchis florente, aperiat̃ur campus. Omnes Lithuaniz Proceres, Principes, & Senatores, ſuam apud ſe Ordinis Minorum Conuentualium optent & cupiant Prouinciã, & vt fiat rogent, & adiuuent, adinſtar Prouinciæ Ordinis Prædicatorum; Fratres etiam expectant ac procurent. Princeps ab inſtituenda non abhorreat, imò promoueat. Petimus igitur eam inſtitui pro maiore gloria Dei, & ſalute animarum.

Vndecima Ratio.

Indemnitas Prouinciæ Ruffiæ. Nam non attenuabitur Prouincia Ruffiæ, ſi Conuentus Lithuaniz quibus modò præeſt, cedat Prouinciæ Lithuaniz. Habet enim extra Lithuaniam, in iſta ſua Ruffia Octodecim Conuentus, totidemq; Lithuania & plures indies ſperat, & habere poteſt, prout & Prouincia Lithuaniz, ſibi relictã,

Duodecima Ratio.

Faſtidium duræ ſeruitutis. Omnis enim contentis ablicere onus graue, & intollerabile, Sed Ruffia non ablicet

abicit sed allicit Lithuaniam, ergo apparet quòd ab illa multum habeat emolumenti, cum detrimento illius. Cum ergo Lithuania tam submissè postulet à Prouincia Russiæ diuidi & in suam institui Prouinciam, euidentissimè constat, multum esse grauata à Russia, ac proinde excusso iugo seruitutis, postulat reduci ad Libertatem illam quâ Christus nos liberauit.

Decima tertia Ratio.

Nulla ad oppositum ratio. Nulla enim dari potest ratio, ob quam Conuentus Lithuaniae non debeant in suam euehi Prouinciam, vnde nec pars contraria potest adferre aliquam. Si qui motus timentur & scandala, communis est hæc istorum ratio, at vana, eosq; magis quam nos petit. Desistant illi se nobis opponere, sinant nos à se abire liberè, & nulli motus nulla erunt scandala.

Plures adduceremus si nunc necessarias esse videremus, adducturi tamen, si coget necessitas, suo ergo loco cæteras, suo tempore, suæ seruamus necessitati, hæc satis sunt pro iustitia & æquitate.

